

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 147. szám.

Csütörtök, július 2.

A produktív és improduktív életpályák.*

Irta: Knyaskó Lajos

áll. felső kereskedelmi iskolai igazgató.

II.

Nálunk az „uri” pályák hírdeténye, sajnós, sok ezer újut csabít a látszólag elonyos és „előkelő” életpályák ingoványára. Tehetségük és hajlamuk a praktikus pályára utalják őket; a boldogulás és érvényesülés keesegtetőbb kilatasaival léphetnének a munkás élet küzdő terére, de utjat állja az uri pályák kívánatoságába kapcsolódó téves hit s az a meggyőződés való felfogás, hogy a gyakorlati, az üzleti életpálya nem elég uri, nem elég „gentlemanlike.”

Pedig éppen a gentlemanlike átértett felfogásának s a kereskedelmi életben való realis érvényesülésének köszönheti az angol kereskedelem az osztatlan tisztelgetet és erkölcsi erőt, mely ott az üzleti élet méltóságát kétségbevonhatlaná teszi.

Mert hiszen igaz sikerre, igaz megbecsülésre, a munkásság tisztelgetere csak a becsülettel végzett üzleti tevékenység emelhetette a kereskedővilágot. Beszélhet valaki uri pályákról, gentlemanekhez illendő foglalkozásokról; a tény az, hogy amennyi uri becsületérzés lehet valakiben: szilárd jellem, lelkiismeret, igazságosság, fenkött gondolkodás, az elfogadott értékért a teljes ellenérték megadására való készség, az mind kifejezése jut, érvényesül az üzleti életpályán épp úgy, mint minden más életpályán.

Es végül mentül több, érzesben, gondolkodásban tisztult és emelkedett felfogás, vagyis igazi nemes ember lép a kereskedői életpályára, annál nemesebb, előkelőbb lesz e pálya légköre s nyilvánvalóbb az üzleti élet méltósága.

Az üzleti élet méltósága nagyrészt a kereskedelmi életpályákon munkálkodók átlagának magasabb értelemi és erkölcsi színvonalától függ; s addig még szólni sem szabad nálunk az üzleti élet méltóságáról, míg a nemzet ifjúságának kiválóbb, intelligensebb része kerüli, sőt kicsinyli a kereskedelmi életpályát, amelyen pedig jobban kamatoztathatja munkaerejét és tehetségeit, mint az ugynevezett uri pályák akármelyikén.

Minden gondolkozó ember tisztában van azzal, hogy bármely életpályán való érvényesülés és boldogulás alapfeltétele a tehetség, a tudás, a képzettség s a célra törő energikus, kitartó munkásság. Abban sincs kétség, hogy e kvalitásoknak éppen a gyakorlati pályákon való érvényesülése a sikernek, a haladásnak mind több és realisabb lehetőségeit biztosítja.

A nemzet gazdasági és kulturális fejlődése érdekét tekintve, lelkiismeretbeli kötelessége ez ugy magának az államnak, mint az egész intelligens társadalomnak, hogy a kóros állapotokat orvosolja, hogy a tehetségben kiválóbb, produktív munkára alkalmas ifjúság aránylagos részét a gyakorlati életpályákra terelje, úgy, amint ezt a modern, a nagy nemzetek példaadása mutatja és a nemzet érdeke kívánja.

Nem tagadhatni le ugyan, hogy kereskedelmünk fejlődésével kapcsolatban, a gyakorlati életpályák elvi megbecsülésében, az üzleti élet méltóságáról való tisztultabb felfogásnak kialakulásában mind többen és többen osztóznak, hogy lassacskán oszlani kezd az uri pályák hamis nimbusza. De amint fentebb kiemelttem: még csak a kezdet kezdeténél tartunk, bár az állam s a társadalom a kereskedelmi, az ipari, általában a gyakorlati életre nevelő szakiskolák szervezé-

sére kiváló gondot fordít s fejlesztésükre évről-évre mind több áldozatot hoz.

Hogy a kereskedelmi életpályákra kellő képzettségű munkaerőket neveljünk, erről jelenleg két kereskedelmi akadémia, a keleti keresk. akadémia, a fiu-meí kiviteli akadémia s 54 felső kereskedelmi iskola gondoskodik; ez utóbbi intézetek növendékeinek száma jelenleg 11263, akik közül körülbelül 3600 végez és lép a gyakorlati élet terére.

A kereskedelmi irányú szakképzést szolgálja továbbá 109 kereskedőtanoncskola 8682 tanulóval; ugyancsak e célt szolgálják a kereskedelmi szaktanfolyamok, melyek száma az 1912—1913-ik tanévben 19 volt 697 tanulóval.

Kereskedelmünk helyzetét, viszonyait mérlegelve, e szám adatok némileg megnyugtató bizonyosságot tesznek a szakí oktatás nagyobb arányokban való fejlődéséről; a folyton emelkedőben levő fejlődés folyamatát még intenzívebbé teszi felső kereskedelmi iskoláinknak a közel jövőben megtörténő átszervezése, mely módot nyújt arra is, hogy ez iskolák mind eredményesebben kapcsolják be munkásságukat a valóságos életbe.

Sajnos azonban, amit éppen a fejlődés érdekében elhallgatni nem szabad, hogy a gyakorlati életre nevelő iskolákba a tanuló ifjúságnak csak csekély töredéke megy. Sajnos tény továbbá — mely visszahat a gyakorlati pályák színvójára is, — hogy a szakí iskolák növendékeinek túlnyomó része közepesnek is alig mondható, alacsony kvalitású tanuló ifjak sorából verődik össze, ami lehangoló bizonyossága annak, hogy a magyar tanuló ifjúság érékesebb részé még mindig tartózkodik, ridegen elzárkózik a gyakorlati jellegű életpályáktól.

(Folytatjuk.)

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás jelentése.

Július 2.

Barométer stagnál 755.2. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 22.6 C°. Hőmérséklet: maximum 1-én 20.9 C°, min. ma reggel 10.3 C°. Csapadék —. Felhőzet Cu—St9. Szélirány és erősség SW1. Jósolat a következő 24 órára: Melegebb, enyhe, elvéte csapadék, zivatarok.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perccig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perccig; felhőzet: Ci = fűrtősfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bárányfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

Gyász a trónörökös páráért. Glattfelder Gyula dr. megyéspüspök apostoli szózatú körlevelet adott ki a trónörökös párá elhunytá alkalmából, amelyben felhívja a papságot, alkalmas módon szólítsa fel a hivatottakat, hogy a halottak lelke üdvéért buzgón imádkozzanak, a katolikus egyházi s iskolai középületekre gyászlobogók tüzendők ki. A temetés napjáig az esti harangszó előtt minden templomban fél órán keresztül szóljanak a harangok s hirdessék a nemzet gyászát. Július 4-én pedig, amikor a budavári koronázó templomban országos gyászistentisztelet

tartatik, a székesegyházban s minden plébániatemplomban ünnepi requiem mondassék, melyre a hatóságok s a hívek meghívandók.

Ennek folytán Nagybecskereken július 4-ikén, szombaton délelőtti a román. kath. plébániatemplomban 10 órakor lesz a gyászistentisztelet az elhunyt trónörökös párá lelkiüdvéért.

A református templomban a gyászistentisztelet július 3-ikán, holnap, pénteken délután 4 órakor lesz.

A helybeli izraelita templomban a gyászistentisztelet holnap, pénteken este fél 7 órakor lesz.

A miniszter képviselője a tanítók nagygyűlésén. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a „Délmagyarországi Tanítóegylet” július hó 6., 7. és 8-án Nagybecskereken tartandó nagygyűlésén, valamint a 6-án délelőtti tartandó pedagógiai ankétán való képviselőtével Grézio János, Torontálvármegye kir. tanfelügyelőjét bizta meg.

Kitüntetés. A m. kir. kereskedelmi miniszter Gasparovich Jánosnak, a cs. és kir. Dunagőzhajózási társaság nagybecskereki rév kormányosának 40 évi hű szolgálataért a negyven évi szolgálati érdem ajándékozta.

Jóváhagyott alapszabályok. A m. kir. belügyminiszter a torontálmási társaskör alapszabályait jóváhagyta.

Gerliczy Ferenc báró. Deszkről megjött a szomorú gyászír, amelyre már napok óta el voltunk készülve. Meghalt Gerliczy Ferenc báró, Szeged város első kerületének országgyűlési képviselője. Gerliczy Ferenc báró kiváló értékű tevékeny közéleti munkásságot fejtett ki, de az utóbbi pár esztendőben már nem volt a régi életerős férfiú, a tavasz elején pedig súlyos betegségbe esett. Budapesten feküdt szanatóriumban, majd a deszki kastélyban, ahol családja és orvossai odaadó gondossággal ápolták. Betegségéhez újabb komplikációk járultak, csakhamar bekövetkezett az immár hosszú idő óta tartó, gyötrelmes, lassu haldoklás, amelynek szenvedéseitől tegnap váltotta meg a halál. Halála a legszelebbebb körben kelt igaz részvétet, mert mindenütt szerették és tisztelték az elhunytat.

Gerliczy Ferenc báró állapota kedden este annyira súlyosra fordult, hogy éjjel tizenegy órakor előhívták a deszki kastélyba a szőregi plébánost, aki föladta neki a haldokló szentségét. Kedden este Deszkre érkezett Erdélyből Josika János báró, Gerliczy Ferenc legfiatalabb leányának vőlegénye. A nagybeteg képviselő néhány pillanatra eszméletre tért, megáldotta menyasszony lányát és Josika bárót, a vőlegényt. Aztán újból öntudatlan állapotba jutott. Senkit sem ismert föl a családja tagjai közül. Apatikus álomba merült. Délelőtti minden pillanatban várták a katasztrófát, amely lassan huzódott, de elkerülhetetlenné vált. Csakhamar agóniába esett a nagybeteg s tegnap délután háromnegyed két órakor kiszenvedett. Ötvennégy éves korában halt meg a báró. Pénteken délután fél 3 órakor temetik. Koporsóját a deszki templomban levő családi kriptába helyezik. Ő lesz a kriptá eső lakója. Torontálvármegye törvényhatóságának is gyásza Gerliczy Ferenc báró elhunytá, mert Gerliczy a törvényhatóságnak virilis tagja volt. Haláláról értesítették Tisza Istvan

* A nagybecskereki áll. felső kereskedelmi iskola idei értesítőjéből.

gróf miniszterelnököt, Khuen-Héderváry Károly grófot, az országos munkapárt elnökét és Beöthy Pált, a képviselőház elnökét.

— **Nyilvános köszönet.** Felkértünk a következő sorok közlésére:

Mindazoknak, kik a bennünket ért pótolhatatlan veszteség alkalmából részvénytulajdonosként, koszoru küldéssel, vagy drága halottunk temetésénél történt személyes megjelenésükkel, mélyes fájdalomunkban velünk való érzelmi bánatunkon nyihitni kívántak, hálás szívvel mondunk köszönetet. A gyászoló Maurer- és Steinitzer-család.

— **A tanonciskolai felügyelő-bizottság ülése.** A nagybecskereki tanonciskolák felügyelő-bizottsága f. év június 27-én gyűlést tartott Franz J. L. keresk. tanácsos elnöke mellett. Jelen voltak: Bányai Jakab, Dékány János, Götti Károly, Hausiaden Mátyás, dr. Hubert Zsigmond, Jeszenszki Nándor, dr. Klein Mór, Nasztics István, Urhegyi János és Wégling István bizottsági tagok. A gyűlésen a többek között tárgyalatott a jövő tanévi költségvetés előirányzata. A kereskedőtanonciskola igazgatója jelenti, hogy Knyaskó Lajos szakfelügyelő, az iparostanonciskolákban pedig Littván Sándor iskolalátogató végzett hivatalos iskolavizsgálatot s mindkettő megelégedését fejezte ki a látottak felett. Ezzel kapcsolatban dr. Hubert Zsigmond indítványára a felügyelő-bizottság elismerését nyilvánítja a tantestületeknek odaadó működésükért. A fiutanonciskolában a kereskedelmi miniszter 50 K-s jutalmát Loch Péter és Szabó Béla III. oszt. tanulók, a leánytanoncok közül ugyancsak a keresk. miniszter 50 K-s jutalmát Gittler Stefánia III. oszt. ruhavarró-leány nyerte el. Kiosztott továbbá 20 db könyv, melyeket a Torontálmegyei Közművelődési Egyesület ajándékozott a tanulóknak jutalmazására.

— **Halálozás.** Torontálvármegye jegyzői karát ismét súlyos gyász érte. A jegyzői karnak egyik legkiválóbb és legképzettebb tagja Forster Imre, idvori jegyző halt meg ugyanis tegnap Budapesten a Vörös Kereszt kórházában, ahol májbjaja ellen gyógykezelte magát. A boldogult már régebben betegeskedett, de állapota csak az utóbbi időben vált súlyosabbá, úgy, hogy két héttel ezelőtt fölment Budapestre gyógykezeltetni magát. Állapota azonban itt csak rosszabbodott, míg végre tegnap este meghalt. Az elhunyt nemrégiben nyugalomba vonult az idvori jegyzőségéből s a nagybecskereki új jegyzői internátus gondnokává nevezték ki. Huszonhat évig működött Idvoron mint jegyző s a község felvirágztatásában tevékeny része volt. A vármegyei jegyzőségében szintén tevékeny vezetőserepet játszott s hosszú évek óta főjegyzője az egyesületnek. Az elhunytat, kinek halála széles körben élénk részvétet kelt, mert mindenütt szerették és becsülték, özvegye és három gyermeke gyászolja. A megboldogult holttestét Czeceére szállítják s itt temetik el felesége családjának a sírboltjába.

— **Tűzoltógyakorlat.** A nagybecskereki Máv. műhelyben folyó hó 29-én délután 3 órakor tűzoltó ösztöngyakorlat tartatott, melyen résztvett a Nagybecskerek városi tűzoltóság Naszke Károly főparancsnok és Giffinger Zsigmond parancsnok vezetésével; a cukorgyári tűzoltóság főparancsnok Guttman Jakab parancsnokkal, továbbá a Máv. műhelyi tűzoltóság Szenes Sándor főmérnök, műhelyfőnök és Lohász Antal parancsnok vezetésével. A gyakorlat, melyen kb. 100 tűzoltó vett részt, a Máv. műhelyi feeskendők, stabil gőzszivattyú és gőzmozdonyok felszerelésével kiválóan sikerült. A feladatok megoldása, valamint az összműködés sikerült volt, 7 erős vizsugár szerelése alig 1 perenyi ideig tartott. A gyakorlaton Ir. Mencer Izidor és Kollarich Gábor mentőtisztok is résztvettek.

— **A szünidei gyermekfoglalkoztató** mint minden vakációban, úgy az idén is megkezdte áldásos működését. Naponként reggel nyolc órakor vidám gyermekcsapat indul a közeli erdőbe, ahol testet-élket üdítő játékok és egyéb szórakoztató foglalkozások mellett valóságos újjáélesztésnek a gyermekek. Jelentkezni még

mindig lehet volt központi, most II-ik számú állami elemi iskolában az indulások idején. Minden szülő, aki nagy súlyt helyez gyermeke testi fejlődésére, bizony jól teszi, ha beiratja a szünidei foglalkoztatóba.

— **Internátus.** A vallás- és közoktatásügyi miniszterium Déván az állami fő-reáliskolával kapcsolatosan internátust tart fenn, hol a növendékek szigorú tanári vezetés és felügyelet alatt állanak. Rendelkezésre áll atlétika, tenisz, fociball, vívás, zene, fürdő stb. Évi ellátás 500 korona. Jelentkezési határidő f. évi július 8.

Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság.

— **Megszurkált éjjeli őr.** Nagyesanád-ról jelentik: Ott a napokban 3 legény, Damján János ottani éjjeli őrt, miután őket esendre intette, bicskájukkal összevisszaszurkálták. Az éjjeli őr jajgatására nyomban ott termett a csendőrség és a verben fetregő embert a lakására szállították, ahol most élet és halál közt lebeg. A bicskázó legényeket a csendőrség tartóztatta és megindította ellenük az eljárást.

A szerajevói merénylet.

Statárium egész Boszniában. — Felfüggesztik alkotmányát. — A merénylet értelmi szerzője szerb őrnagy. — A gyilkos leleplezi bűntársait. — A bombák rejtekheije. — A szerb kormány jegyzéke. — A holttestek utja.

Budapest, jul. 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A szerajevói merénylet ügyében megindult vizsgálat egyre veszedelmesebb megállapításokat hoz napvilágra. Így ma az a szenzációs jelentés érkezik Szerajevóból, hogy a rendőrség hivatalosan megállapította, hogy a merénylet értelmi szerzője egy szerbiai őrnagy, tehát a merénylet terve egyenesen Szerbiából indult ki, aminek igen súlyos politikai bonyodalnak lehetnek a következményei. A trónörökös pár gyilkosa is kijelentette, hogy ma vallani fog s leleplezi az egész összeesküvést. Ilyenformán tehát a legközelebbi órákban is már újabb fordulatokra lehetünk elkészülve.

Mai jelentéseinket az alábbiakban adjuk:

Statárium egész Boszniára. — Felfüggesztik alkotmányát.

Budapest, jul. 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szerajevóból sürgönyzik: Tekintettel arra, hogy Bosznia-Hercegovinában a szerbellenes tüntetések folyton megújulnak, Bosznia és Hercegovina egész területére kihirdették a statáriumot.

Budapest, jul. 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szerajevóból sürgönyzik: Szombaton a temetés után hivatalosan publikálják, hogy az annektált tartományok alkotmányát felfüggesztik. Bosznia igazgatását kivonják a közös pénzügyminiszterium hatásköréből és külön miniszteriumot létesítenek igazgatására.

A merénylet értelmi szerzője — szerbiai őrnagy.

Budapest, jul. 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szerajevóból sürgönyzik: A vizsgálat ma haliattan szenzációról ad hírt. A rendőrség ugyanis hiteles adatok alapján hivatalosan megállapítja, hogy a merénylet összeesküvés eredménye s hogy a felbujtó egy szerbiai katonatiszt: Pribisevics Milán őrnagy. (Pribisevics horvát képviselőnek, akinek ismert felségárulási póre volt s akinek a király megkegyelmezett.) Pribisevics őrnagy volt a merénylet előkészítője. A vizsgálat azt is megállapította, hogy a hat komitási bomba, amelyeket a merénylőknek találtak, a kragujeváci katonai arzenálban készült. Az a föltevés, amelyből a vizsgálat kiindult, hogy a merényletet szerb földön készítették elő, teljesen beigazoltnak látszik. Kiténik ez az Ustiprattsában tegnap délután elfogott harmadik merénylő, Gradesz Trifko gimnáziumi tanuló vallomásából is. Ez a merénylő debta tudvalevőleg a harmadik bombát, amely nem robbant föl s most ő is a rend-

őrség kezére került s a merénylet dolgában súlyos vallomást tett. Megállapítást nyert továbbá, hogy a bombákat és revolvereket Ciganovics szerb komitási adta a merénylőknek Szerbiában. A merénylők még szombaton nem voltak Szerajevóban, hanem egy közeli vidéki városban, ahol a bombák is elrejtve voltak. Még maga a rendőrség sem érti, hogy a merénylők hogyan jöttek Szerajevóba, mikor a város az idegenek elől el volt zárva. Ma délelőtt vegyes bizottság megy ki, hogy a bombákat Szerajevóba behozzák.

A rendőrségnek az a megállapítása, amely az éjjeli órákban jutott a hivatalos körök tudomására, valósággal megdöbbenetette ezeket. Nevezetesen, hogy Pribisevics Milán, a fölbujtó régebben közös hadseregbeli főhadnagy volt.

A gyilkos leleplezi az összeesküvést.

Budapest, jul. 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szerajevóból sürgönyzik: Az eddig konokul hallgató merénylők közül tegnap, szerdán késő este Gavro Princip, a trónörökös pár gyilkosa vallomástételre jelentkezett. Kijelentette, hogy nem lesz tekintettel senkire és semmire s leleplezi az egész összeesküvést és kiadja az összeesküvők teljes névsorát. Gavro Princip csak azt kérte, hogy szerdán éjjel még zavartalanul aludhasson.

— Az én életem nem ér már egy fatalkát — mondotta. — Azt akarom, hogy másé se érjen többet.

Gavro Princip kívánsága szerint ma délelőtt hallgatják ki.

A szerb kormány jegyzéke.

Budapest, jul. 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Tegnap megjelent a külügyminiszteriumban Jovanovics Jovan bécsi szerb követ s átadta a szerb kormány jegyzékszerű iratát, melyben a szerb kormány kijelenti, hogy a saját hatáskörében intézkedik, hogy a terrorista merényletek előkészítését megakadályozza. Kiemelendő, hogy a jegyzék átadása akkor történt, mikor a szerajevói vizsgálat új eredményéről még nem tudtak.

Illetékes helyről megállapítják, hogy a szerb kormánynak ez a kijelentése nem kielégítő s ha tényleg támogatni akarja a monarchiát a bűnösök kinyomozásában, garanciákat kell adnia. Berehtold gróf külügyminiszter a szerb kormány jegyzékét csak ad referendum vette.

A holttestek utja.

A halottak Triesztben.

Budapest, július 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Triesztből sürgönyzik: A holttesteket hozó Viribus Unitis és a kísérő flotta tegnap este érkezett Triesztbe. Az éjszákára a holttestek a hajón maradtak.

Ma reggel félnyolcor Carlin trieszti püspök a hatóságok fejeivel a Viribus Unitisra ment, a parton pedig megjelent a temetkezési vállalat hat koszoros kocsija és ezekre rakták a hadihajón levő koszorukat. A koporsók partraszállítása közben a hadihajók és a parti ütegek ágyulövéseikkel adták meg a végső tiszteességet a trónörökösárnak. A koporsókat ezután a parton két katalalkra helyezték, amelyek a nagyterem levő park előtt vannak elhelyezve. Itt Carlin püspök az egész trieszti papság segédletével beszentelte a koporsókat. A katalalk körül helyezkedett el a helytartó a főbb tisztviselőkkel, a polgármester a községtanács tagjaival, a kereskedelmi kamara, a többi testületek, valamint az egész katonatiszti kar.

Félkilencor megindult a temetési menet. Három gyalogos század nyitotta meg, amely a déli vasuti pályaudvart szállta meg. A tulajdonképeni menetet egy lovasrendőrcsapat vezette, amely után két gyalogos század mentelt. Azután jöttek a koszoros kocsik, a keresztvivő, majd a papság, amelyet Carlin püspök követett, azután a két halottaskocsi. A koporsókra csak a családtagok koszorúit helyezték. A gyászkocsi után jött a helytartó, a polgármester, a tisztikar, a hivatalnokság fejei, az autonóm hatóságok képviselői, majd a községtanács, a kereskedelmi kamara és többi testületek tagjai. A menetet két század gyalogság zárta be.

Igy ért a gyászmenet a közönség ezreinek sorfala közben halotti esendben a pályaudvarra, ahol a koporsókat és koszorukat a vonatra tették s a gyászvonat délelőtt 10 órakor tovább indult Bécsnek, ahová ma este 10 órakor érkezik.

Vilmos császár nem jön a temetésre.

Budapest, július 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik a Magyar Távirati Irodának, Vilmos német császár nem vesz részt a temetésen, mert erős indiszpozíciója van.

A képviselőház küldöttsége.

Budapest, jul. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt rövid öt perces ülést tartott Beöthy Pál elnöklésével, amelyen kijelölte azokat a képviselőket, akik a képviselőház küldöttségében a Házat a temetésen képviselik. A küldöttség tagjai: Id. Erdély Sándor, Kluen-Hedervary Károly gróf, Zichy Janos gróf és Pejaesevics Márk gróf.

A kormány tagjai Tisza István gróf miniszterelnökkel élükön holnap utaznak Bécsbe a temetésre.

A CAR ROMANIAI LÁTOGATÁSÁNAK TITKAIBÓL.

Budapest, jul. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bukarestből táviratozzák a car romániai látogatásának a következő kulisszatitkait: A car legutóbbi találkozása a román királlyal azért vált aktuálissá, mert június 28-ikára volt tervezve a szerb-montenegrói unió proklamálása. A találkozon megbeszélés tárgyát képezte, hogyha Ausztria-Magyarország az unióra mozgósítással felelne, akkor Románia is azonnal mozgósítana. Az uralkodók abban is megállapodtak, hogyha a monarchia és Bulgária tiltakoznék, akkor Szerbia, Montenegró és Románia hadseregeiket egyszerre mozgósítanák.

AZ ÉRTEKTŐZSDE.

Budapest, július 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 771.—, Osztrák Hitel 598.—, Koronajáradék 79.70, Osztrák-Magyar Állam-

vasut 676.—, Jelzáloghitelbank 389.—, Leszámitoló Bank 481.—, Hazai Bank 269.—, Magyar Bank 473.—, Kereskedelmi Bank 3645, Rimamurányi 609.—, Salgótarjáni 670.—, Általános Kőszénbánya 995.—, Közuti Vasut 569.—, Vilamos Vasut 310.—, Adria —.—.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)	
Buza (októberre)	12.76
Buza (1915 áprilisra)	12.98
Rozs (októberre)	9.25
Zab (októberre)	7.65
Tengeri (júliusra)	7.36
Tengeri (augusztusra)	7.53
Tengeri (1915 májusra)	7.30

Közgazdaság.

Tenyészállatkiállítás Ujszentivánon.

Nagybecskerek, július 2.

A Torontálmegyei Gazdasági Egyesület ez évi 5 ik tenyészállatkiállítását június hó 28-án tartotta meg Ujszentivánon, rendkívüli nagyszámu érdeklődő közönség jelenlétében, kiknek sorában ott voltak: Tallián Béla báró v. b. t. t., gróf d'Orsay Olivér, báró Tallián Tibor, Kemény Géza, a mezőhegyesi tájfajta lótenyésztés felügyelője, Mihálovics István főszolgabíró, Joánovics Miklós kapitány, Marton Andor gazd. egy. főtitkár, Gáspár Ernő és Gregersen Nils gazdasági felügyelők, Szalay Péter verseczi főállatorvos, Csernolatecz Géza józseffalvai, Tóth Károly szőregi jegyzők, Szabó Jenő járás állatorvos, Sztankovics Milos földbirtokos, Tóth Dani gazdaköri titkár stb.

A kiállítást d. e. 9 órakor báró Tallián Béla v. b. t. tanácsos nyitotta meg, kit megjelensékor Jónás Antal ujszentiváni jegyző üdvözölt. Ezután megalakult a bíráló-bizottság, melynek tagjai voltak:

Báró Tallián Béla v. b. t. t. elnöklete alatt:

I. Csikóval bemutatott anyakancáknál. Elnök: Joánovics Miklós százados, a verseczi ménteleposztály parancsnoka. Tagok: Jung József, Wolff Péter, Wolff Mátyás, Tóth Dani, Putnik Sándor, Roth Miklós, Pavlov Zsiva.

II. 3-4 éves kancáknál. Elnök: Szalay Péter méntelepi főállatorvos. Tagok: Gilot Péter, Grebeldinger Antal, Balthazár Péter és Miklós, Feiszthammel Péter, Weszelinov Milos és Milánov Timót.

III. 1-2 éves kancacsikóknál. Elnök: Dr. Mihálovics István főszolgabíró és Kemény Géza. Tagok: Jónás Antal, Krauser Ádám, Schmelezer Károly, Gilot József, Putnik Milán és Nyikos Lajos.

IV. Teheneknél. Elnök: Gáspár Ernő gazd. felügyelő és Sztankovics Milos földbirtokos. Tagok: Gilot Antal, Wellinger György, Schmelezer József, Balthazár Károly, Ernszt József, Putnik Milos és Szabó Ferenc állatorvos.

V. Növendék üszöknél. Elnök: Gregersen Nils gazd. s. felügyelő és Paál József földbirtokos. Tagok: Jung Péter, Pauli Antal, Heinrich Péter, Schmelezer Miklós, Putnik Péter, Sztankovics Milos.

A bíráló megejtése után a díjazott állatok elővezeltettek Tallián Béla kiállítási elnök elé, ki ezután kiosztotta a díjakat nyert állatok tulajdonosainak a megítelt díjakat. U. m.:

Lovaknál.

I. Csikóval bemutatott anyakancáknál. I. díjat 40 K nyert: Stojanov Bogdán Ujszentiván; II. díjat 30 K nyert: Putnik Milán Ujszentiván; III. díjat 25 K nyert: Schmelezer Miklós Ujszentiván; IV. díjat 20-20 K nyert: Klemens Mátyás Ujszentiván és Brezán, Mladen; V. díjat 10-10 K nyertek: Jung József, ifj. Krauser Antal, Putnik Milos, Balthazár Antal és ifj. Hun József Ujszentiván.

II. 3-4 éves kancáknál. I. díjat 60 K nyert: Krauser Antal Ujszentiván; II. díjat 40 K nyert: Keller Péter Kúbekháza; III. díjat 30-30 K nyertek: Weszelinov Milos Ujszentiván és Jakoblew Szevetozár Gyála; IV. díjat 20 K nyert: Emser Péter Ujszentiván; V. díjat 10-10 K nyertek: Pejín Milán Szőreg, Krauser Miklós Ujszentiván, Vranó József Deszk, Jámor Péter Óbéba, Ruzsim Velykó Ujszentiván, Minta Miklós Óbéba, Dékán József Ujszentiván, Putnik Simon Ujszentiván, Wolff

Péter Ujszentiván, Weszelinov Milutin Ujszentiván és Krauser Antal Ujszentiván.

III. 1-2 éves kancacsikóknál. I. díjat 30 K nyert: Krauser Antal Ujszentiván; II. díjat 20-20 K nyert: id. Sztój György Óbéba, Lakatos Menyhárt Szőreg; III. díjat 10-10 K nyertek: Bresán Krisztifa Deszk, Putnik Szima, Busbacher József, Jung József és Aczkov Tósa Ujszentiván.

Szarvasmarháknál.

I. Teheneknél. I. díjat, 40 K nyert: Putnik Milán Ujszentiván; II. díjat, 20-20 K nyertek: Iván testvérek Szőreg, Schmelezer József, Balthazár Károly, Krauser Ádám, Krauser József, Krauser Antal Wittmann József, Wolff József és Kalapos Bonifác ujszentiváni lakosok; III. díjat, 10-10 K nyertek: Baboskov György, Hun József, Balthazár Péter, Baboskov Lyubó, Putnik Jován, Schütz János, Schisler Antal, Wolff Péter, Nityifor Nésó, Balthazár Antal, ifj. Hun József, Busbacher József, Schmelezer Miklós, Katona András, Heinrich Péter, Wellinger György, ifj. Wittmann József, Gilot Antal, Csóti Mátyás és Putnik Szevetozár ujszentiváni lakosok.

II. Növendék-üszöknél. I. díjat, 30-30 K nyertek: Schmelezer Miklós, Putnik Milán, Gilot Antal és Kühn Péter Ujszentiván. II. díjat, 20-20 K nyertek: Schmelezer József, Grebeldinger Antal, Kalapis Bonka, Putnik Komir, Baboskov Lyuba Ujszentiván; III. díjat, 10-10 K nyertek: Krauser Antal, Schütz János, Schmelezer József, Wolff József, Wagner Miklós, Franyó József, Dorbach Miklós, Putnik Peró Ujszentiván; IV. díjat, 5-5 K nyert: Balthazár Antal, Csóti Mátyás és Putnik Jován Ujszentiván.

Déli 12 órakor a gazdakör nagytermében 200 területű ebéd volt, melyen a zenét a szegedi 46. cs. és kir. ezred zenekara szolgáltatta. Az ebéd felkészítőt mondottak Jónás Antal, d'Orsay Olivér, dr. Mihálovics István, Marton Andor, Tóth Dani és Lukácsy Imre.

Hirdetések.

A csenei járás főszolgabírájától.
249-914. szám. 774-3.2

Pályázati hirdetmény.

A Torontálmegye csenei járásához tartozó Papp községben ujonnan rendszeresített **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajlják, hogy az 1900: XX. t.-e. 3. §-ában előirt képesítést, az életkort és az eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a csenei szolgabírószákhoz a **f. év július havának 20-ig** benyújtják, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása:

A községtől évi 1200 korona készpénzfizetés, 120 korona lakásbér és az 1913: LX. t.-e. 2. §-a alapján megállapítandó fizeteskiegészítés.

Csene, 1914. évi június hó 25-én.

Ifj. Tullies György
főszolgabíró.

Nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.
4018-914. szám. 766-4.4

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó **Valkány** községben megüresedett **orvosi állásra** pályázatot hirdetek.

A községi orvos javadalmazása:

1. Az 1906 évi XXXVIII. t.-e. értelmében évi 1600 korona kezdő törzsfizetés és 5-5 évenként 800 koronáig emelkedő 200 koronás ötödéves korpótlék.

2. A községtől 1000 kor. személyi pótlék, 360 korona utiátalány, 3 öl felapított tűzifa és szabad lakás, mely áll 6 szoba, 2 konyha, pince, istálló, padlás és házikertből.

Nappali látogatási díj 1 korona 20 fillér, éjjeli látogatási díj 2 korona 40 fillér. A községnek vasuti állomása van a fővonalon s több nagyobb uradalma, melyek az orvosi fizetéshez külön járulnak körülbelül 1000 koronáig. A község 4820 magyar és román lakossal bír.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni kívánják, hogy képzettségüket és eddigi működésüket igazoló, kellőleg okmányolt kérvényüket **f. évi július hó 30-áig** hivatalomnál adják be.

A választás határidejének kitűzése iránt később intézkedem.

Nagyszentmiklós, 1914. évi június hó 17-én.

Dr. Klótzl Ferenc,
szolgabíró.

Gépészt

keresek
azonnali belépésre

stabilgéphez, illetve kondenzátorhoz értőt jó bizonyítvánnyal.

Fizetés megegyezés szerint.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Piking ügynök (Martinuzzi-u. 1)

786-1.1

7946-914. I. szám.

784-3.2

Hirdetmény.

A m. kir. pénzügyminiszterium 1914 június 20-án 65.485. sz. a kiadott ártáblázatában a panaszváltó m. kir. sóhivatalra nézve 1914 július 1-től 1915 június 30-ig terjedő időre a parajdi sóbányából származó só árárt métermázsánként és pedig a konyhasó árárt 24 korona 05 fillérben, a marhasó árárt 11 korona 16 fillérben, a fedvezményes árusót 12 korona 60 fillérben állapította meg.

M. kir. Pénzügyigazgatóság.

Nagybecskerek, 1914. évi június hó 26-án.

Laday s. k.

pü. tanácsos, pü. igazgató h.

Hirdetmény.

Nagycsanád községe a vadászati jogot 1914 augusztus 15-től számított 6 évre f. a. július hó 25-én délelőtt 9 órakor nyilvános szóbeli árverésen bérbé adja.

788-2.1

Az árverés egyéb feltételeit érdeklődők a jegyzői irodában megtudhatják.

Nagycsanád, 1914. évi június hó 20-án.

Az előjáróság.

A nagybecskereki járás főszolgabírájától.

1067-914. szám.

756-3.3

Pályázati hirdetmény.

Rezsőháza községben megüresedett második szülész női állásra, melynek évi fizetése 240 korona és a megyei szabályrendeletileg megállapított díjak, pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket f. é. július 15-ig adják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választás határidejét később tüzöm ki.

Nagybecskerek, 1914. évi június hó 20-án.

Lowieser, főszolgabíró.

1404-1913. végreh. sz.

792-1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járásbírósnak 1913. évi V. 725/1. számú végzése következtében dr. Hartl Árpád perlaszi ügyvéd által képviselt Wild Miklós javára 600 korona s jár. erejéig 1913. évi november hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1594 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: juhok stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbírósnak 1913. évi V. 725/1. számú végzése folytán 600 korona tőkekövetelés, ennek 1911. évi június hó 10. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 170 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig Nagyerzsébetlakon adós lakásán leendő megtartására 1914. évi július hó 8-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlaszon, 1914. évi június hó 23. napján.

Szecsó Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Folytatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Csebbe község előjáróságától.

Hirdetmény.

A község tulajdonát képező községi korcsmaépület, mely a község ház szomszédságában van s élénk üzleti forgalommal bír, folyó évi augusztus hó 1-től kezdődőleg bérbeadatik. Közelebbi feltételek a jegyzői irodában megtudhatók.

Csebbe, 1914 június 25.

778-3.3

Községi előjáróság.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

4464-914. tlkvi szám.

790-1.1

Árverési hirdetmény kivonat.

Dr. Milich Jakab végrehajtónak Gilezán János végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 1200 korona tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, Óecska községben fekvő s az óecska 1815 sz. tjkvben + 1. sor, 2283/1978. hrsz. 1 hold szőlőből Gilezán Jánost illető felerészre 458 korona, az óecska 2016. számú tjkvben + 1. sor, 2298/1978. hrsz. 533 1/3 □-ól szőlő 362 korona és ugyanabban a tjkvben foglalt + 2. sor, 2299/1978. hrsz. 533 1/3 □-ól szőlőre 336 korona kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi július hó 18. napján délelőtt 10 órakor Óecska község házában fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előlegesen bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t. c. 147., 150., 170. §§-ai, 1908: XLI. t. c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908: XLI. t. c. 25. §.)

Kelt Nagybecskereken, 1914. évi április hó 23. napján.

Gojdits Miklós s. k.,

kir. törvényszéki jegyző.

1060-914. végreh. sz.

789-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a, illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbírósnak 1914. évi Sp. I. 379/2. sz. végzése következtében dr. Annau Ernő nagybecskereki ügyvéd által képviselt Bencze Antal és Fia nagybecskereki bej. cég javára 96 korona s jár. erejéig 1914. évi június hó 13-án foganatosított biztosítási, kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3120 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különféle szobabutorok, szőnyegek, egy rövid zongora és ezüst dísz tárgyak nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a módosi kir. járásbírósnak 1914. évi V. 624/1. sz. végzése folytán 96 korona tőkekövetelés, ennek 1912. évi szeptember hó 10. napjától járó 5% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig összesen 55 korona 54 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Bánlak községben alperes lakásán 10. házszám alatt leendő megtartására 1914. évi július hó 15. (tizenötödik) napjának délelőtti 1/2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén a becsáron alul is el fognak adatni azzal, hogy ezen árverés László és Társa budapesti cég 390 korona, Szander József nagybecskereki lakos 150 korona, Sternlicht Testvérek temesvári bej. cég 220 korona és Weisz Kálmán kolozsvári cég 156 korona tőke és jár. követelések erejéig is meg fog tartatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LX. t. c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Módoson, 1914. évi július hó 1. napján.

Rakovitz Dezső, kir. bir. végrehajtó.

Stájerlak

MAGASLATI GYÓGYHELY, NYARALÓ-TELEP ÉS HIDEGVIZGYÓGYINTÉZET. TÉLI SPORTEHELY.

Gyönyörű fekvés A legkenyesebb igényeknek megfelelő ujonnan épült villák.

Fenyő, só- és lápfürdők. Szénsavas fürdők. Kneipp-féle leöntések, pakkolások, massage stb. Javalva: Altalános táplálkozási rendellenességek, a légzőszervek betegségei, a vérkeringési szervek legkülönbözőbb bántalmái, női betegségek s az idegrendszer betegségei ellen.

Rendkívül olcsó: Teljes napi penzió 6-8 kor.

Egész éven át nyitva. Vasuti állomás: Oravicabánya és Stájerlakanina. --

Részletes, illusztrált prospektussal készséggel szolgál az igazgatóság. 742-4.4

Farkasd község előjáróságától.

742-914. kig. sz.

782-3.3

Árlejtési hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy Farkasd a községi épületek tatarozási munkálatainak biztosítására f. évi július hó 4-én délelőtt 10 órakor a község házában nyilvános szóbeli árlejtést tartunk.

Az összes munkálatokra 3577 korona 51 fillér van előirányozva.

Az árlejtésen részt venni szándékozók az árlejtés megkezdése előtt a kikiáltási ár 5%-át tartoznak bánatpénz címén letenni. A költségterv és feltételek a községi jegyzőnél a hivatalos órák alatt betekintheők.

Farkasd, 1914. évi június hó 26-án.

Murgu Janos, jegyző.

Supica Szvetozár, bíró.

Antalfalvai járás főszolgabírájától.

4814-914. kig. szám.

791-2.1

Pályázati hirdetmény.

Ópáva községben lemondás folytán üresedésbe jött községi irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy eddigi alkalmaztatásukat, élekorukat és képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi július hó 15-éig hivatalomhoz anynyival inkább adják be, mert az elkészen érkezett vagy kellően fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

A községi irnoki állás évi javadalmazása 800 korona, mely havi előleges részletekben lesz kiszolgáltatva.

Antalfalván, 1914. évi június hó 26. napján.

Zsiros, főszolgabíró.

Olcsó konviktus Nagybecskereken.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület védnöksége alatt álló

polgári és felső kereskedelmi iskolai fiúnevelőintézetbe a felvételi díj 40 K. — Havidíj 38 K.

Különösen azon szülőknek ajánlható, akik gyermekeikkel a magyar nyelvet is elsajátíttatni akarják.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Erdős Béla tanár Nagybecskerek

624-x.21

Kiadó: Pleitz Fer. Pál,